

*1. stručni skup MŽSV-a za Grad Zagreb, Zagrebačku i Karlovačku županiju
28. studenog 2020.*

KAKO UČENIKE POTAKNUTI NA MOTIVIRANO I AKTIVNO SUDJELOVANJE U NASTAVI

- primjeri dobre prakse

Gorana Vidnjević Fabijanić, prof. mentor

**“NE MOGU, NE ZNAM, NE ŽELIM,
NE DA MI SE, TO MI JE BEZVEZE...”**

PLAN PREDAVANJA:

1) uvod u temu :

- što utječe na motivaciju u razredu
- izazovi nastave teorijskih gl. predmeta

2) prikaz 3 "problematične" situacije u razredu:

- "NE BIH, NE ŽELIM!" - 1.-3. osnovne
- "NE DA MI SE!" - svi razredi
- "ZAŠTO OVO UOPĆE UČIMO?" - srednja škola

3) prikaz mogućih "rješenja" - primjeri dobre prakse

(cca 50 minuta)

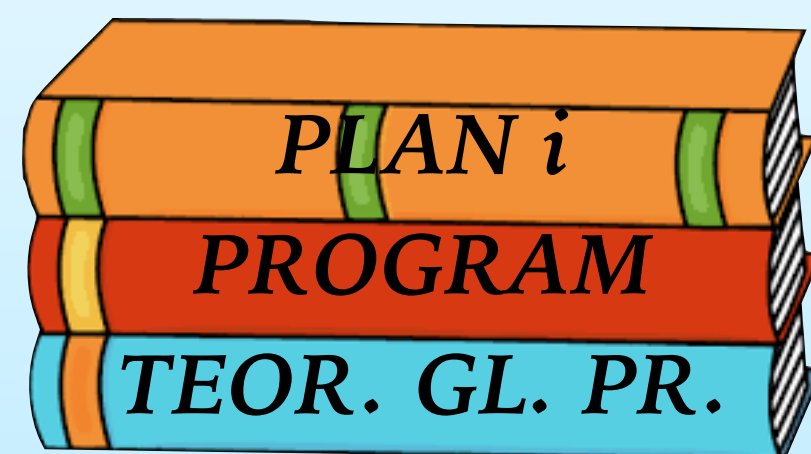
ŠTO UTJEČE NA MOTIVACIJU?

- ZANIMLJIVOST sadržaja
- RAZNOLIKOST sadržaja
- USPJEH u svladavanju sadržaja
- OZRAČJE u razredu
- mogućnost IZBORA
- osjećaj da se uči nešto što je VAŽNO

SVLADAVANJE GLAZBENIH VJEŠTINA

ponavljanje...ponavljanje...ponavljanje...

IZAZOV NASTAVNIKA TEOR. GL. PREDMETA

PONOVI, PONOVI,
PONOVI

NASTAVNIK
T.G.P

RAZNOLIKOST
sadržaja
ZANIMLJIVOST
sadržaja

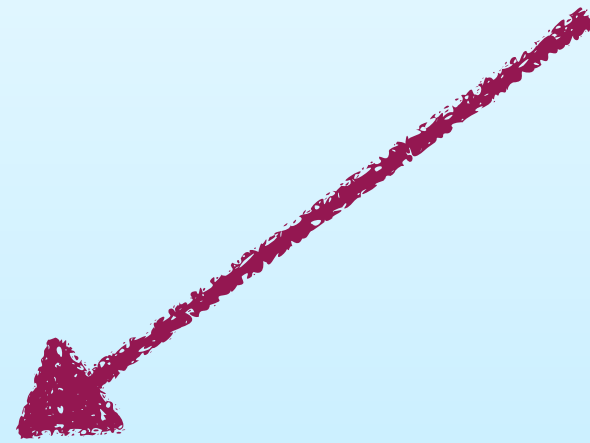

“Da bi za učenika bio lagan, **solfeggio mora (nažalost) biti težak za učitelja**, i obratno, bude li lagan učitelju, bit će sigurno težak učenicima...¹⁹

¹⁹ Moguće je, naravno, da solfeggio bude lagan i učitelju i učenicima. Takav „idealni” slučaj ima samo tu sitnu manu, što učenici obično ništa ne znaju! Poznati su takvi slučajevi.”

Pavel Rojko: “Glazbenopedagoške teme”

“Da bi za učenika bio lagan...”

STALNO
PREISPITIVANJE
VLASTITIH
METODA RADA

- Je li sat bio učinkovit?
- Jesu li učenici shvatili / izvježbali / postigli vještine... u onome što smo danas odradili?
- Jesam li ostvarila predviđeni cilj nastavnog sata?
- Je li razredno ozračje bilo motivirajuće?
- Jesu li se dosađivali?

“Da bi za učenika bio lagan...”

“Solfeggio (nažalost) mora biti težak za učitelja...”

**VELIKI BROJ
UČENIKA U
RAZREDU!!!**

**PONOVI, PONOVI,
PONOVI**

**NASTAVNIK
T.G.P**

**RAZNOLIKOST
sadržaja
ZANIMLJIVOST
sadržaja**

1.-3. razred

Slučaj: "NE ŽELIM!"...

TKO SE JAVLJA?

*"Profesorice, samo
ne mene!"*

"Ja ne bi danas!"

Ništa ne želi izvesti samostalno...

1.-6. razred

Slučaj "NE DA MI SE!"

ZAPIŠIMO JEDAN DIKTAT

*"JOOOJ, ne opet!
Jel možemo danas preskočiti?"*

Kako motivirati učenike za aktivnost koja se
jednostavno - **MORA MNOGO PUTA PONAVLJATI?**

Slučaj: "ZAŠTO OVO UOPĆE UČIMO?"

NA ZADANI CANTUS FIRMUS NAPIŠIMO KONTRAPUNKT U VRSTI 2:1

*"A čemu zapravo
služe te
Fuxove vrste??!!???"*

Kako motivirati učenike za aktivnost koju treba zaista puno vježbati, a zapravo služi kao priprema za.... ŠTO ONO KONKRETNO?

TKO SE JAVLJA?

*“Profesorice, samo
ne mene!”*

“Ja ne bi danas!”

Ništa ne želi izvesti samostalno

IME I PREZIME:

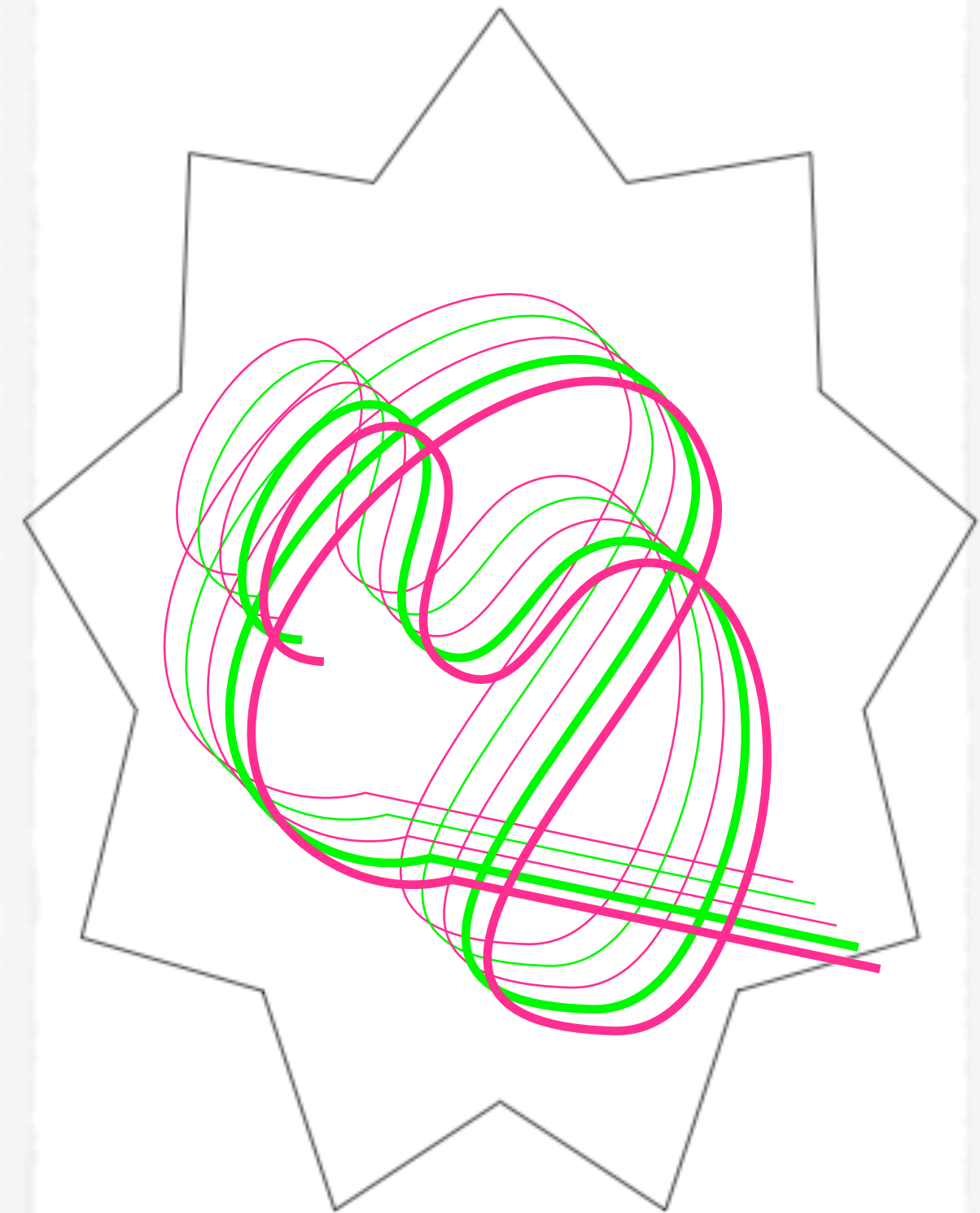

Glazbena škola Vatroslava Lisinskog Zagreb.

ISKAZNICA

učenika 2. razreda

NOTE U VIOLINSKOM KLJUČU:

		<input type="text"/>
---	---	----------------------

NOTE U BASOVSKOM KLJUČU:

	<input type="text"/>	<input type="text"/>
---	----------------------	----------------------

LJESTVICE:

a mol	e mol	d mol
	<input type="text"/>	<input type="text"/>

INTERVALI:

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------

RITAMSKI PRIMJERI:

		<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

STRANI JEZICI:

osminska mjera:

	<input type="text"/>	<input type="text"/>
---	----------------------	----------------------

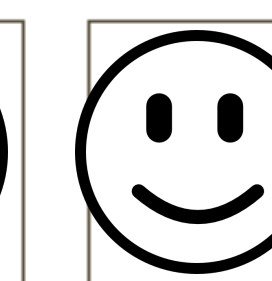
polovinska mjera:

	<input type="text"/>	<input type="text"/>
---	----------------------	----------------------

PJEVANJE PJESAMA PO SLUHU:

	<input type="text"/>
---	----------------------

PJEVANJE PRIMJERA PO NOTAMA:

			<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

SLUŠNO PREPOZNAVANJE:

	<input type="text"/>
	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>

GLAZBENE PITALICE:

		<input type="text"/>	<input type="text"/>
---	---	----------------------	----------------------

UREDNOŠT KAJ DANKE:

1. pol.	2. pol. ☐
<input type="text"/>	<input type="text"/>

ZALAGANJE:

<input type="text"/>

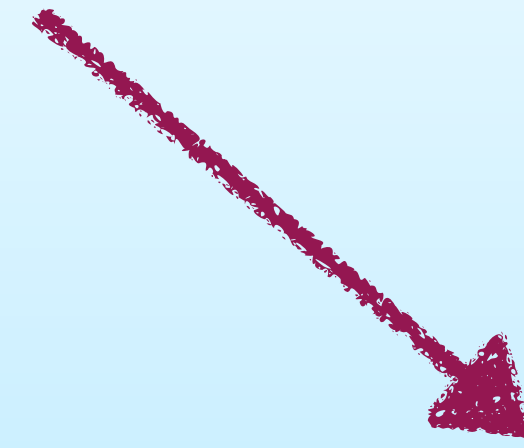
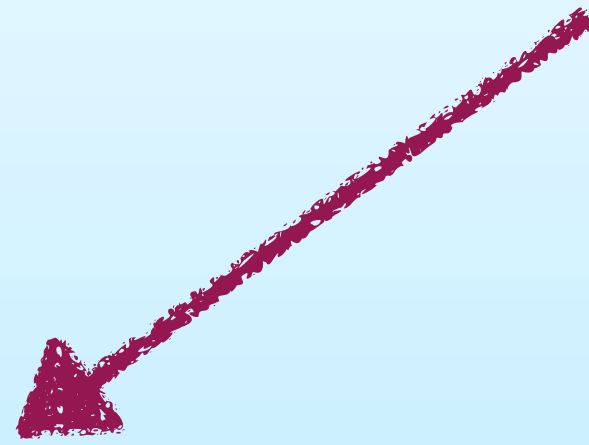
AJMO ZAPISATI JEDAN DIKTAT

*“JOOOJ, ne opet!
Jel možemo danas preskočiti?”*

Kako motivirati učenike za aktivnost koja se
jednostavno – **MORA MNOGO PUTA PONAVLJATI?**

RAZNOVRSNOST U VJEŽBANJU DIKTATA

RASTAVITI DIKTAT
NA POJEDINAČNE VJEŠTINE
KOJE SU POTREBNE ZA
NJEGOVO USPJEŠNO
ZAPISIVANJE

PROMIJENITI NAČIN
ZADAVANJA DIKTATA

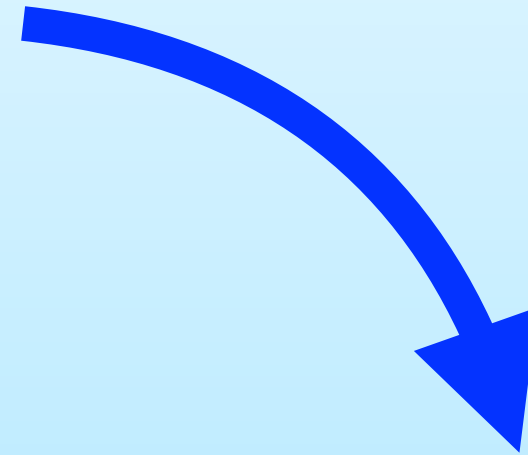
PROMIJENITI SADRŽAJ
DIKTATA

Primjereno starijim učenicima koji su u potpunosti svladali
tehniku zapisivanja diktata

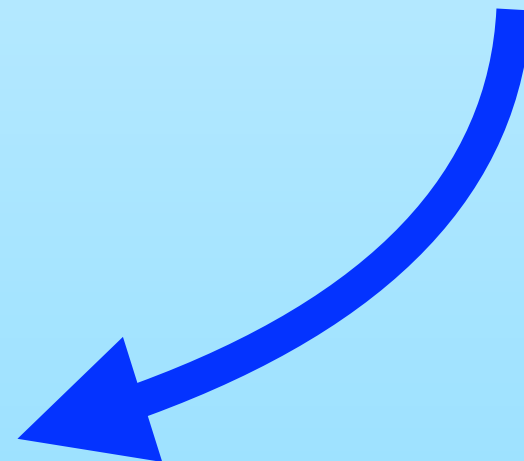
Primjereno u fazi dok djecu zapravo
učimo KAKO SE ZAPISUJE DIKTAT

I. RASTAVITI DIKTAT NA POJEDINAČNE VJEŠTINE

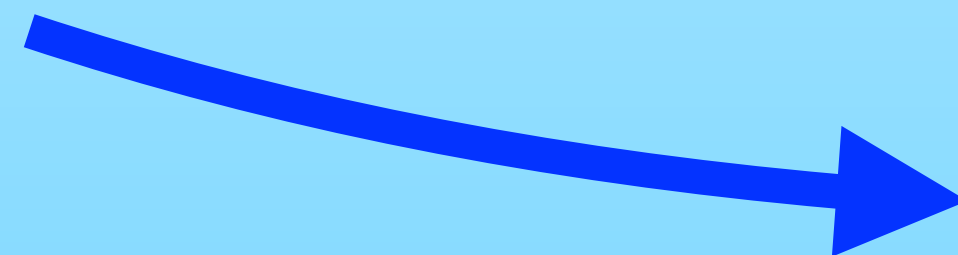
ZAPAMTI!

PREPOZNAJ (IMENUJ) POJAM

KAKO SE TO PIŠE?

ZAPIŠI!

(dovoljno brzo i točno)

TOP LISTA NAJDRAŽIH NASTAVNIH POSTUPAKA:

(diktati 1.- 3. osn.)

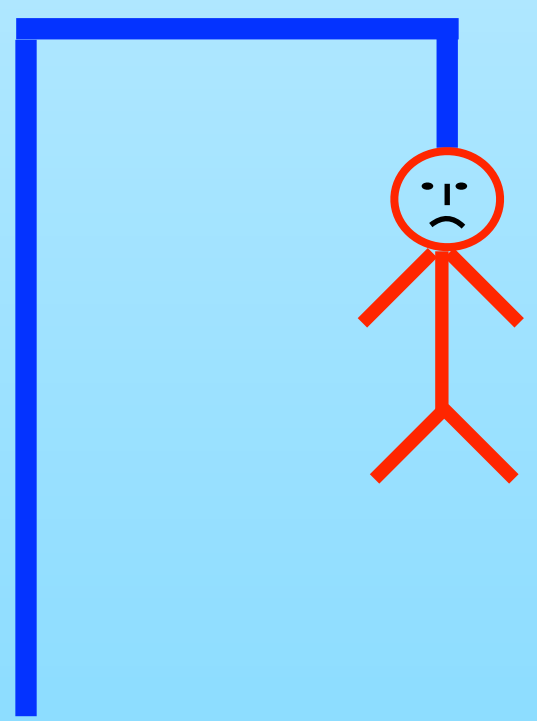
- 1) **VJEŠALA** (zapamti, prepoznavaj, imenuj)
- 2) **BINGO** (kako se to piše?)
- 3) **ŠTAFETA** (zapamti, prenesi, prepoznavaj, kako se to piše, zapiši)
- 4) **ULOVI ME** (prepoznavaj i brzo piši)

1.-3. razred

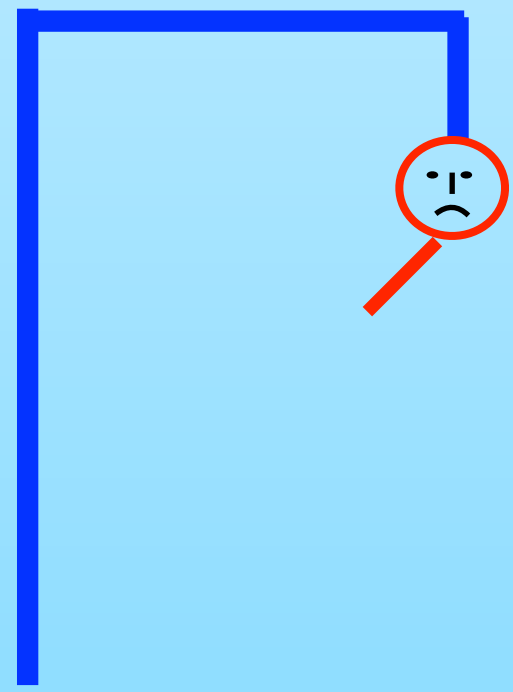
VJEŠALA

usmeni diktat

A musical staff in treble clef with a key signature of one sharp (F#). The notes are: F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4. Fingerings are indicated by Roman numerals: I. under G4, III. under A4, V. under B4, and I. under E4. A house icon is placed below the first 'I.' and the second 'I.'. Dotted lines connect the notes to a peak above the staff, forming a series of triangles.

Profesorica

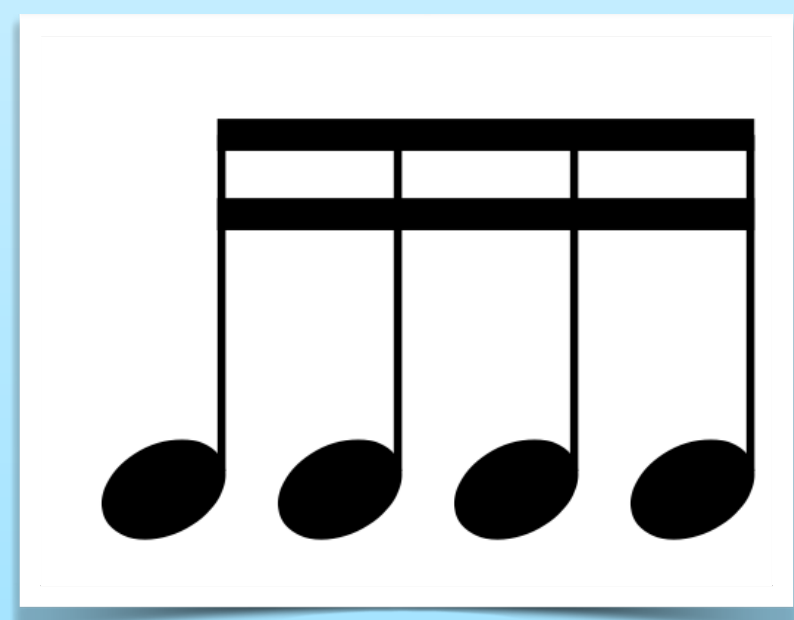
Razred

1.-3. razred

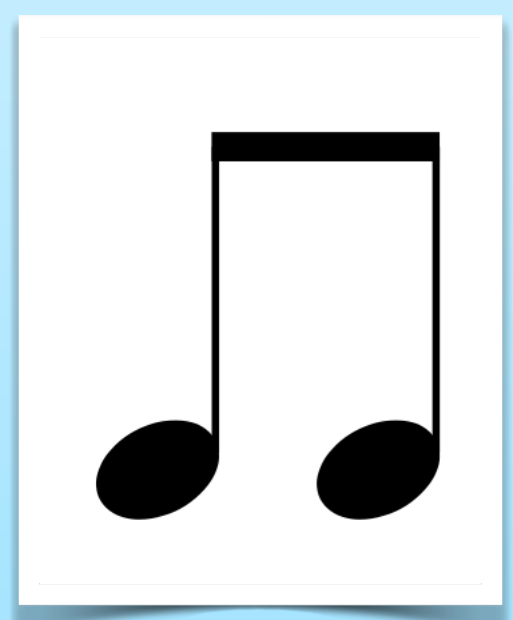
BINGO

ritamske kartice (može i melodijske kartice)

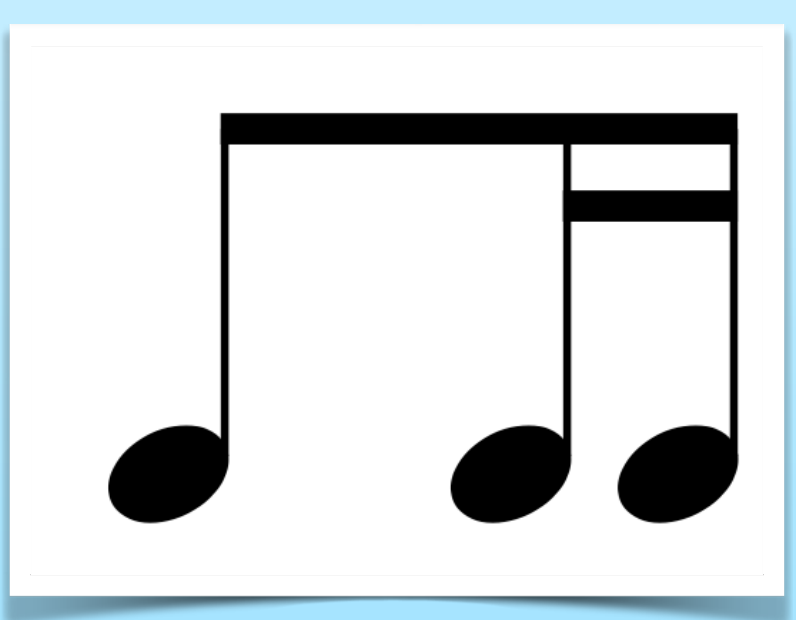
1

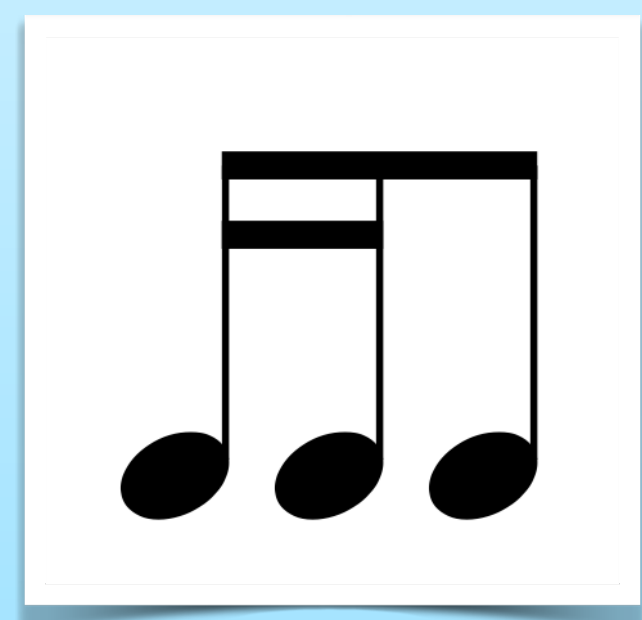
2

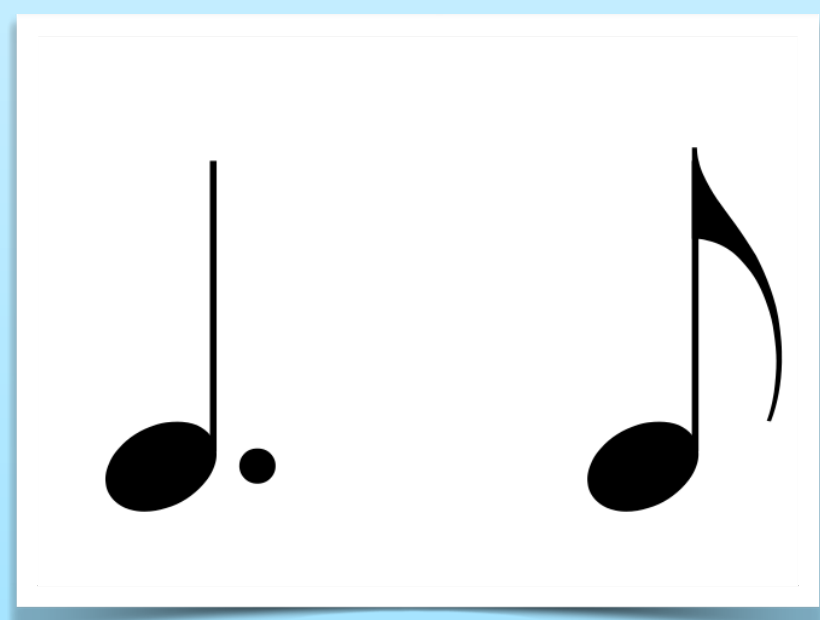
3

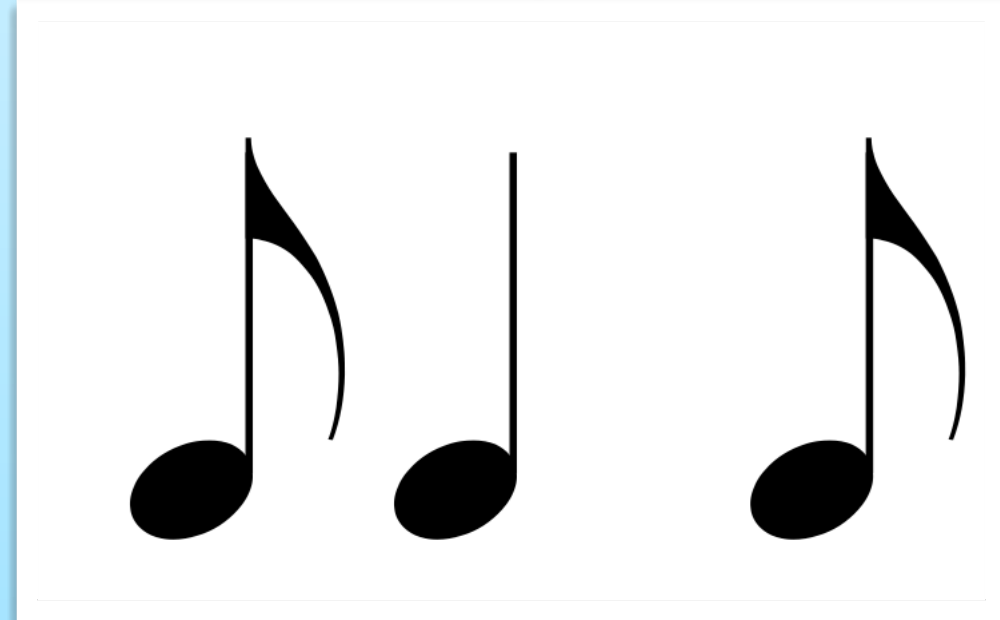
4

5

6

2

4

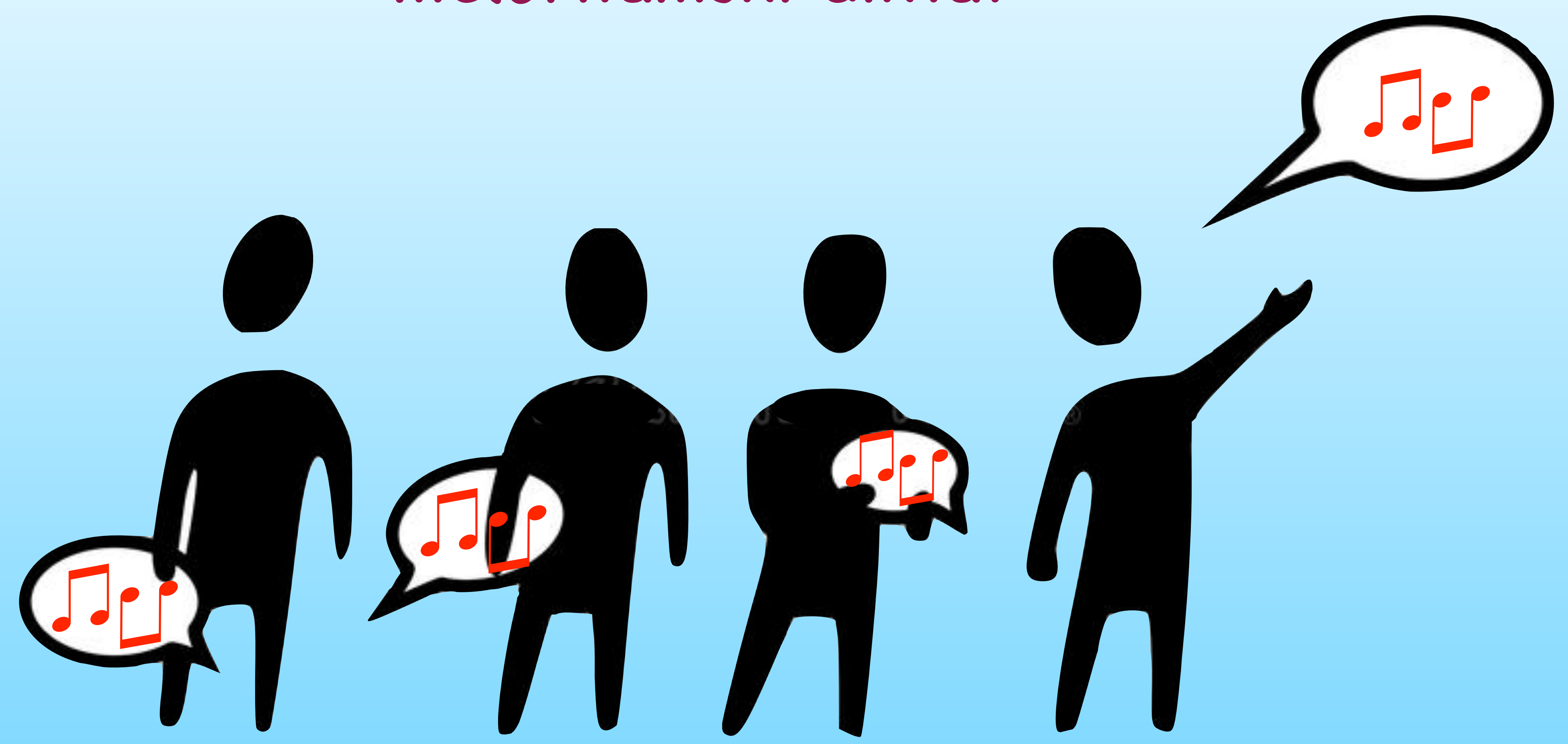
16

3 1 2

1.-3. razred

ŠTAFETA

meloritamski diktat

1.-6. razred

ULOVI ME

brzi zapis prepoznatih gl. pojmov

The image displays musical notation for the song "ULOVI ME". The top staff is in 4/4 time and contains two measures of music. The first measure is highlighted with a red box and contains a quarter note on G4, followed by eighth notes on A4, B4, C5, B4, A4, and G4. The second measure contains a quarter rest, a quarter note on G4, and eighth notes on A4, B4, and C5. Below the staff is a simplified dot notation consisting of red dots on a five-line staff. The dots correspond to the notes in the first measure: G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4. A red '7' is placed above the staff between the 7th and 8th dots, and a red circle is placed above the 10th dot.

II. PROMIJENITI NAČIN ZADAVANJA DIKTATA

➤ svira neki drugi instrument

- ☑ npr. jedan učenik u razredu na FLAUTI / TRUBI / VIOLINI svira diktat
- ☑ snimka na nekom drugom instrumentu

➤ originalni zvuk orkestra (snimka)

(dobro je "izrezati" snimku na dio koji nam treba)

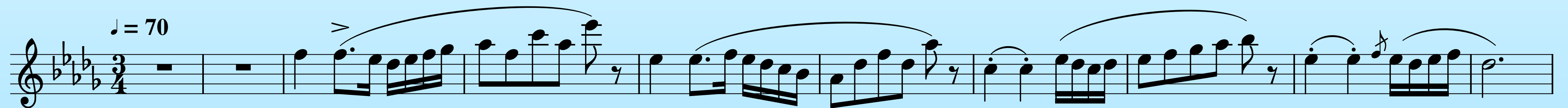
➤ sviranje diktata u cjelini

(cijela glazbena rečenica ili cjelina 6–8 puta)

– pogodno za teme koje su učenicima načelno poznate

II. PROMIJENITI NAČIN ZADAVANJA DIKTATA

➤ prepoznaj pogreške u zapisu

➤ sviranje ili puštanje snimke, a zapis samo ritam

➤ na zapisan ritam dodati tonske visine

➤ na zapisane tonske visine dodati ritam

III. PROMIJENITI SADRŽAJ DIKTATA

➤ zapišimo neku poznatu pjesmu ili sezonski hit

- hitovi grupe Queen, Coldplay, T. Turner,...
- domaći hitovi
- božićne pjesme: Last Christmas / Santa Claus is coming to town / All I want for Christmas is you / The first Noel...

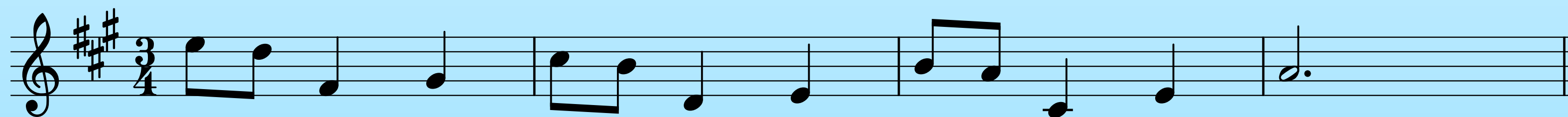
➤ zapišimo melodiju iz filma, aplikacije, igrice...

- Gospodar prstenova / Hobit / Titanic / Star Wars / Star Trek
- Pink Panter tema
- filmski hitovi Ennia Morriconea, Johna Williamsa...

svi razredi

III. PROMIJENITI SADRŽAJ DIKTATA

zapišimo zvukove sa mobitela, jinglove TV emisija,...

HARMONIJA I POLIFONIJA - pismeni zadaci...

*“A čemu zapravo
služe te
Fuxove vrste??!!??”*

Želim li da se HARMONIJE I POLIFONIJE
sjećaju isključivo po tim zadacima???!!!

PROFILI UČENIKA I NJIHOVE POTREBE (35 UČENIKA)

STUDIRAT ĆE GLAZBU

STUDIRAT ĆE MEDICINU,
MATEMATIKU, BIOLOGIJU,
ARHITEKTURU, FILOZOFIJU,
JEZIKE...

teoretičar,
orguljaš

instrumentalist

MOTIVACIJA UČENIKA ZA ZADATKE POPUT...

SOPRANA IZ DEVČIČA I FUXOVIH VRSTA

STUDIRAT ĆE GLAZBU

STUDIRAT ĆE MEDICINU,
MATEMATIKU, BIOLOGIJU,
ARCHITEKTURU, FILOZOFIJU,
JEZIKE...,

“A čemu zapravo služe
te Fuxove vrste??!!??”

teoretičar,
orguljaš

instrumentalist

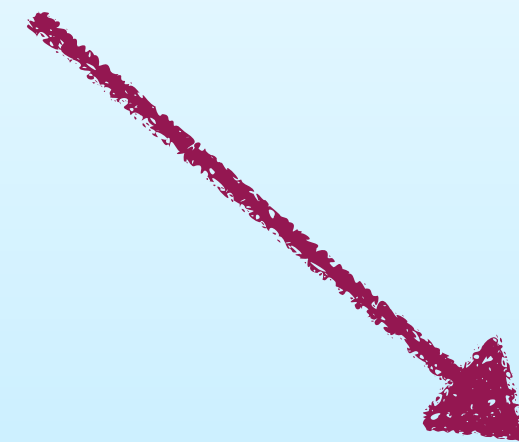
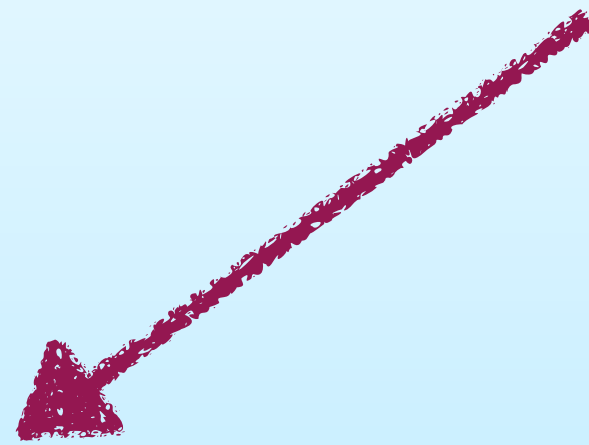

JAKO MOTIVIRANA!

DONEKLE MOTIVIRANI!

???

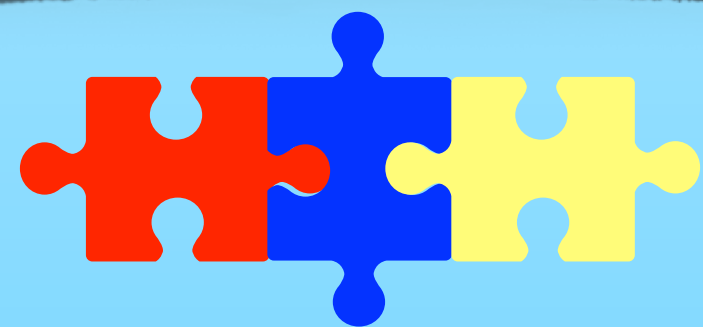
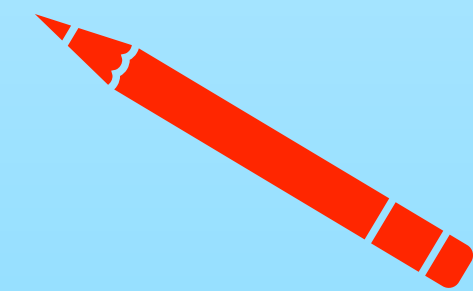
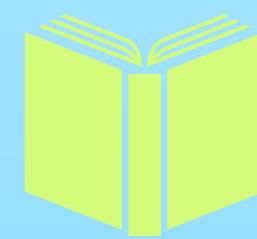
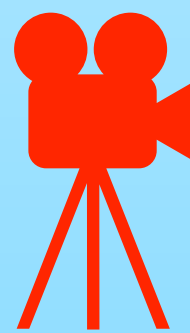
RAZNOVRSNOST NA NASTAVI HARMONIJE I POLIFONIJE

KOMBINIRANJE SATOVA
SLUŠNE ANALIZE,
ANALIZE NOTNIH ZAPISA,
IZRADE ZADATAKA
IZ LITERATURE

PROMJENA NAČINA
PREZENTACIJE
GRADIVA

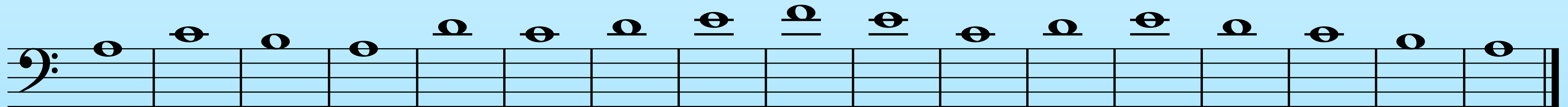
PRIMJENA SADRŽAJA
NA "STVARNI ŽIVOT"

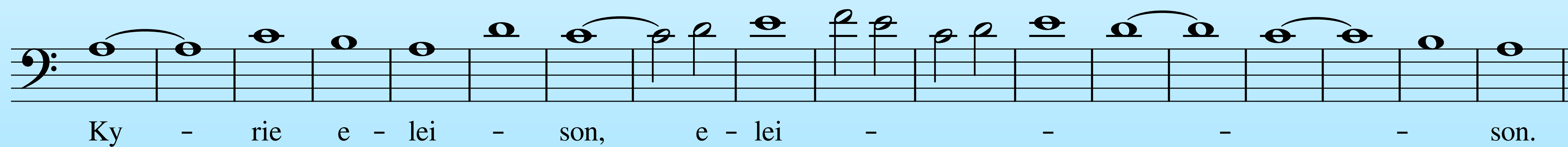
UKLJUČITI ŠTO VIŠE PRAVE (ORIGINALNE) GLAZBE!

PONAVLJANJE VRSTE 1:1 i 2:1

CANTUS FIRMUS

RITMIZIRAN CANTUS FIRMUS I DODAN TEKST

Musical notation for the text "Kyrie eleison, eleison" in bass clef. The notation consists of a single staff with a bass clef and a key signature of one flat. The melody is written in a simple, rhythmic style, with notes and rests corresponding to the syllables of the text. The lyrics are: Ky - rie e - lei - son, e - lei - son.

DODAVANJE KONTRAPUNKTA U VRSTAMA 1:1 i 2:1 - 1. (radna) verzija

Musical score for two parts (Soprano and Bass) with lyrics: Kyrie eleison, eleison. Eleison.

The score shows two staves. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. The lyrics are written below each staff. The notes are mostly half notes and quarter notes, with some rests. The lyrics are: Kyrie eleison, eleison. Eleison.

2:1 1:1 1:1 2:1 2:1 2:1 1:1 1:1 1:1 2:1 1:1 1:1 2:1 2:1 1:1 1:1

DODAVANJE KONTRAPUNKTA U VRSTAMA 1:1 i 2:1 - završna verzija

(dodan je nastavak / nadopunili su c.f po želji / dodali smo alteracije... razvilo se slobodno)

Kyrie

III sr. (šk. god 2017/18)

Alt
Ky - rie e - lei - son, e - lei - - -

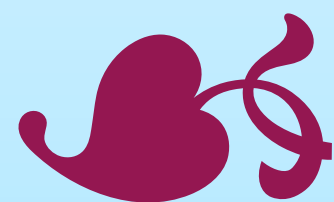
Tenor
Ky - rie e - lei - son, e - lei - - -

9
A.
- son, e - lei - - son.

T.
son, e - lei - - son, - e lei - son.

HARMONIZACIJE...

Može, al nek bude originalna pjesma...

O KAK - VA TO SVE TLOST KOM BE - TLEM GO - RI

O KA - KVA SVE - TLOST BE - TLEM GO - RI

O KA - KVA TO SVE - TLOST BE - TLEM GO - RI

OBRADE...

- troglasje SSA / SAB
- dvoglasje SA
- dva instrumenta
- gudački kvartet
- netipični instrumentalni sastavi
- dodavanje dionice koja nedostaje u Mozartovom kvartetu
- brass kvintet

PRIMJENA HARMONIJE I POLIFONIJE U PRAKSI

RAZREDNI PROJEKT "Od ideje do izvedbe"

(harmonizacija i aranžiranje jedne božićne pjesme
za razredni ansambl)

O HOLY NIGHT

(Es)

za

III sr. GŠ Vatroslav Lisinski Zagreb
šk.god 2013/2014

flauta
klarinet
alt saksofon
fagot
rog
2 trube
trombon
udaraljke
harfa
violončelo
zbor SSA/T

14/15. 12. 2013.

Tiha noć

za

3. srednje GŠ VATROSLAVA LISINSKOG šk. god. 2017/2018

FLAUTA
KLARINET
SAKSOFON
FAGOT
2 TRUBE
3 VIOLINE
VIOLA
KLAVIR
UDARALJKE

SOLO SOPRAN
ZBOR SATB

Zagreb, 13.- 20. 12. 2017.

O HOLY NIGHT

A. Adam

arr. Danijela Varga/ Petar Kšenek
XII/2013.

Andante

Flute *f*

Clarinet in B♭1 *mf*

Alto Saxophone *mf*

Bassoon *mf*

Trumpet in B♭1 *mf*

Trumpet in B♭2 *mf*

Horn in F *mf*

Trombone *mf*

Glockenspiel

Harp *f*

Soprano *mf*

Mezzo-soprano *mf*

Alto-tenor *mf*

Violoncello *mf*

Detailed description: This page contains the first system of the musical score. It features staves for Flute, Clarinet in B♭1, Alto Saxophone, Bassoon, Trumpet in B♭1, Trumpet in B♭2, Horn in F, Trombone, Glockenspiel, Harp, Soprano, Mezzo-soprano, Alto-tenor, and Violoncello. The tempo is marked 'Andante'. Dynamics include *f*, *mf*, and *p*. A trill is indicated for the Clarinet in B♭1.

3

Fl. 17 *mf*

Cl. 1 *mp*

Alto Sax. *mp*

Bsn. *mp*

Tpt. 1

Tpt. 2

Hn. *mp*

Tbn. *mp*

Glock. *mf*

Hp. *mp*

S. *mf*

M-S. *mf*

A. *mf*

Vc. *mp*

LONG LAY THE WORLD IN SINN AND ER - ROR PI - NING, TILL HE A PPEARED, AND THE

Detailed description: This page contains the second system of the musical score, starting at measure 17. It features staves for Flute, Clarinet 1, Alto Saxophone, Bassoon, Trumpet 1, Trumpet 2, Horn, Trombone, Glockenspiel, Harp, Soprano, Mezzo-soprano, Alto, and Violoncello. Dynamics include *mf*, *mp*, and *p*. A trill is indicated for the Flute. The vocal parts (Soprano, Mezzo-soprano, Alto) have lyrics: "LONG LAY THE WORLD IN SINN AND ER - ROR PI - NING, TILL HE A PPEARED, AND THE".

REDOSLIJED KAKO RADIMO:

1. zadanu melodiju postavimo za sopran
2. ugrubo složimo harmonijske progresije
3. harmonizacija za zbor (SATB, SA, SSA, SAT...)
4. složimo ugrubo oblik koji želimo: npr. uvod-zbor-međustavak-zbor-coda)
5. 1. grupa radi uvod: osmišljava se i razrađuje ideja, kompoz. tehnika)
6. 2. grupa dodaje kontrapunktske glasove koji nastupaju uz zbor pazeći na zadane harm. progresije
7. ISTOVREMENO: 1-2 učenika (spretna u računalnim programima za note) ubacuje materijale u računalo
8. pregledavamo, (izvodimo) i preslušavamo uratke
9. sređujemo "problematične situacije" (sudare tonova) i sve što ne zvuči dobro
10. finaliziramo ideje
11. komentiramo napisano: je li svirljivo? sviđa li nam se?
12. izrađujemo štime i održavamo probu orkestra i uživamo u IZVEDBI!!!

ZAKLJUČAK:

- 1) rijetka djeca danas su u stanju duže vrijeme i na duži period raditi istu aktivnost
- 2) svi učenici nemaju iste ciljeve i potrebe od glazbenog obrazovanja, ali zaslužuju da iz njega izvuku svoje maksimume
- 3) "SOS nastavni postupci":
 - ako netko nešto NE MOŽE ili NE ZNA - nastojim osmišljavati rješenja kako da mu se pomogne
 - nastojim prevenirati dosadu u razredu - prezentirati iste sadržaje na različite načine
- 4) barem 1x u školskoj godini radimo "projekt" koji nas osnažuje i podsjeća:

ZAŠTO OVO U STVARI UČIMO?

HVALA NA PAŽNJI!

